

FAFO-seminar 9. juni 2016

Presentasjon av dom i Arbeidsretten

Advokat Per H. Engeland, VIRKE

Arbeidsrettens dom 30. september 2011

Spm om en arbeidstidsordning er «vanlig 2-skiftarbeid» etter overenskomst mellom HSH og NITO, bilag 5

NITO

HSH

VIRKE

HOVEDORGANISASJONEN

eurofins

Saken i et nøtteskall

Arbeidsretten fant at «vanlig 2-skiftarbeid» forutsetter at:

- det er 2 skiftlag
- skiftlagene har like mange formiddags- og ettermiddagsvakter
- det skjer en veksling mellom formiddags- og ettermiddagsskift
- 6 timer overlapping mellom skiftlagene er for mye
- et ettermiddagsskift ikke kan begynne kl. 10.15 eller 11.30
- ettermiddagsskift omfatter arbeid som varer lenger enn til kl. 18 og 19.30
- det må forutsettes et minimum av kveldsarbeid

Sakens bakgrunn

- Eurofins Norsk Miljøanalyse AS ønsket i 2009 å endre på arbeidstidsordningene i selskapet og innføre forskjøvet arbeidstid, bl.a. i Mikrobiologisk avdeling Vann, som var der tvisten oppstod
- De ansatte var organisert i NITO, og de tillitsvalgte mente at den nye arbeidstidsordningen var å anse som en 2-skiftordning og skulle medføre redusert ukentlig arbeidstid fra 37,5 til 36,5 timer/uke. Det ble vist til bilag 5 i overenskomsten mellom NITO og HSH (nå Virke).
- Dette var arbeidsgiver ikke enig i. Forhandlinger mellom partene førte ikke frem, hverken lokalt eller sentralt (mellom de sentrale parter), og NITO tok ut stevning for Arbeidsretten.
- Saksøkt var Eurofins Norsk Miljøanalyse AS og HSH. Søksmålet ble senere utvidet til også å omfatte Eurofins Norsk Matanalyse AS, fordi de ansatte senere ble overført til dette søsterselskapet.
- Avgrense mot spørsmålet om avvisning, som det ble lagt ned påstand om, men som saksøkte ikke vant frem med.

Partenes anførsler

- NITO anførte:
 - En 2-skiftordning utelukker ikke at skiftene overlapper hverandre
 - Belastningen er likt fordelt
 - Det er ikke snakk om forskjøvet arbeidstid, men skift
- Saksøkte anførte:
 - Ikke 2-skiftordning;
 - Må tolkes på samme måte som arbeidstidsbilaget i LO-NHO-området
 - Ref. definisjonene fra Skiftarbeiderutvalget
 - Ikke skiftlag som avløser hverandre – opptil 6 timers overlapp
 - Belastningen må være betydelig større enn her

Arbeidsrettens vurderinger

- Arbeidsretten om betydningen av arbeidstidsbilaget:
 - Viser til Skift- og turnusutvalget (i NOU 2008:17): Tariffavtalene utfyller loven bl.a. ved å ha bestemmelser om redusert arbeidstid for 2-skiftarbeid som ikke går i helgene. Disse tariffavtalebestemmelsene er standardiserte og viser ofte til arbeidstidsbilaget av 1986, inngått mellom LO og NAF (nå NHO).
 - Arbeidstidsbilaget ble inntatt i overenskomsten mellom NITO og HSH (nå Virke) i 2000 og bygger på det tilsvarende bilaget til overenskomster innenfor LO-NHO-området.
 - Naturlig i denne saken å ta utgangspunkt i de omforente definisjonene av skiftarbeid som Skiftarbeiderutvalget utformet (i 1979).
- Arbeidsretten om overlappingstid mellom to skift:
 - 2-skiftordninger utelukker ikke at skiftene overlapper hverandre, typisk til å gi opplysninger eller instruksjoner til skiftet som går på, mao. en kort overlappingsperiode kan aksepteres.
- Arbeidsretten om den samlede driftstid:
 - Alm. driftstid i en 2-skiftordning: 15-16 timer. Her: maks. 11,5 timer og ikke slik ulempe og belastning som kjennetegner en 2-skiftordning

Dommens betydning

- Den omtvistede bestemmelsen er helt eller delvis likelydende med bestemmelser i en rekke andre tariffavtaler, ikke bare innen Virkeområdet, men også i et stort antall av NHOs tariffavtaler.
- Viktig derfor at lignende arbeidstidsordninger kan fortsette, uten at det gir grunnlag for redusert ukentlig arbeidstid.